

Møre og Romsdal
fylkeskommune

-Ein tydeleg medspelar

Oversikt over folkehelsa

9. og 10. januar 2013

Sigri Spjelkavik – rådgivar folkehelse

Lov om folkehelsearbeid - formål

- Bidra til ei samfunnsutvikling som fremjar folkehelse, her under jamnar ut sosiale helseforskjellar
- Synleggjere betydinga av folkehelse i beslutningsprosessar
- Betre samordning
- Langsiktig, kunnskapsbasert og systematisk arbeid

Det er ikkje nok å bare behandle, vi må gjere noko med tilhøva som gjer at sjukdom oppstår

Folkehelsearbeidet i kommunane

- Bruke alle sine sektorar for å fremje folkehelse – jf. 90/10 regelen
 - Fremje folkehelse innan dei oppgåver og med dei virkemidlar kommunen har; lokal utvikling og planlegging, forvaltning og tenesteyting
 - Medverke til at helsemessige omsyn vert ivaretatt av andre myndigheiter og verksemder
 - Kommunen skal leggje til rette for samarbeid med frivillig sektor
-
- Viktig med: God politisk og administrativ forankring
Arena for tverrfagleg samarbeid

Oversikt over folkehelsa

- a) befolknings sammensetning
- b) oppvekst- og levekårsforhold
- c) fysisk, biologisk, kjemisk og sosialt miljø
- d) skader og ulykker
- e) helse relatert atferd
- f) helsetilstand

Jf. Forskrift om oversikt over folkehelsen

Være særleg oppmerksam på trekk ved utviklinga som kan skape eller oppretthalde sosiale eller helsemessige problem eller sosiale helseforskjellar

Oversikten skal danne eit kunnskapsgrunnlag for at folkehelsearbeidet skal bli målretta lokalt og regionalt

Kommunane si oversikt - § 5 i folkehelseslova

Skal baserast på:

A) Opplysningar som statlege helsemyndigheter og fylkeskommunen gjer tilgjengeleg – mest tall og statistikk

B) Kunnskap frå dei kommunale helse- og omsorgstenestene, jf. Helse- og omsorgstenestelova §3-3 – mest skjønn, erfaringar, observasjonar

C) Kunnskap om faktorar og utviklingstrekk i miljø og lokalsamfunn som kan ha innverknad på befolkninga si helse – mest beskrivingar og samanhengar, evt. også lokal statistikk

Sjekk merknadene til folkehelseslova, rettleiar kjem frå Helsedirektoratet

FOLKEHELSEPROFIL 2012

Sunndal

Hovedtrekk i kommunens

All statistikk er basert på kommunegrensene. Kommunene er valgt ut i fra et forebyggingspotensial, de helse og sykdom. Indikatorene tar høyde for og kjønns sammensetning.

Om befolkningen

- Det har vært en reduksjon i befolkning.
- Kommunen har en høyere andel eldre enn landsgjennomsnittet.
- Forventet levealder for menn er ikke høyere enn landsgjennomsnittet.

Levekår

- Folkehelsestatistikk
- Konjunkturbarometeret Temp
- Arkiv

Publikasjoner / Presentasjoner

Oversikta skal mellom anna inngå som grunnlag for arbeidet med fylkeskommunen sitt planarbeid.

På denne nettsida publiserer vi relevant statistikk og publikasjonar knytt opp mot kravet om oversikt, jf. Lov om folkehelsearbeid (folkehelseova). Med folkehelse meinast befolkninga sin helsetilstand og korleis helsa fordelar seg i ei befolkning.

I følgje Folkehelseova skal oversikta til fylkeskommunen blant anna baserast på:

- *Opplysningar som statlege helsemyndigheter gjer tilgjengeleg*
- *Relevant kunnskap frå kommunane, tannhelsetenesta og andre delar av fylkeskommunen si verksemd med betydning for folkehelsa*

Helse- og sosialdepartementet definerer nærare kravet til oversiktsarbeidet i:

- [Forskrift om oversikt over folkehelsa](#) (juli 2012)
- [Merknader til forskrift om oversikt over folkehelsa](#)

Frå statlege helsemyndigheter:

Kommunehelsa statistikkbank, samt Folkehelseprofilar for kommunar og fylker er frå Nasjonalt folkehelseinstitutt.

Kart over gang- og sykkelveggar i Møre og Romsdal

På fylkeskommunen sin kartportal ([GisLink](#)) kan du no på ein rask måte få informasjon om situasjonen i dei einssilte kommunane når det gjeld gang- og sykkelveggar.

Publ. 19.11.2012 [Les meir](#)

6 av 10 i tettstader har trygg tilgang til nærturterreng

10011 hadde om lag 44 prosent av alle busetta i tettstadi i Møre og

Kommunehelsa statistikkbank

Kommunehelsa statistikkbank inneheld statistikk om helse, sjukdom, risikofaktorar og befolkning i norske kommunar. Her kan du lage tabellar og ulike typar diagram.

[Lenke til statistikkbanken.](#)

Folkehelseprofilar for kommunar og fylker

Her kan du [hente ut folkehelseprofil](#) for din kommune eller for fylket. Profilane er i pdf-format.

Statistikk etter tema

[Befolningssamansetning](#)

[Oppvekst- og levekårsforhold](#)

[Fysisk, biologisk, kjemisk og sosialt miljø](#)

[Skader og ulvkker](#)

[Helserelatert åtferd](#)

[Helsetilstand](#)

Kva kan vi spørje om?

- Ser du ut i frå ditt arbeid/din praksis openbare årsakssamanhengar mellom symptom/diagnose/hjelpebehov og spesielle forhold i lokalsamfunnet?
- Ut i frå din kjennskap til brukarar, pårørande og til kommunen, kva meiner du er viktige forhold i kommunen som påverkar folk si helse, positivt og negativt?

Medvirking

- Det er behov for bidrag til oversikta frå ei rekkje sektorar i kommunen
- I praksis vil medarbeidarar frå mange ulike verksemdar måtte verte involvert i arbeidet med å skaffe fram kunnskapsgrunnlaget

Dykkar erfaringar er viktige!

Eksempel på kartlegging - Volda kommune

- **Ansvarlege for kartlegginga:**

Kommuneplanleggar og folkehelsekoordinator.

Kommuneoverlege kvalitetssikrar gjennom heile prosessen.

- **Val av metode:**

Dialogmøte (1 time)

Kva er det folk i Volda slit med? Kva er påvirkningsfaktorane?

- **Følgjande sektorar :**

Legesenteret, tannhelsetenesta, helseavdelinga, skuleleiarane, private og kommunale barnehagar, barnevern, ungdomsråd, psykisk helseteam

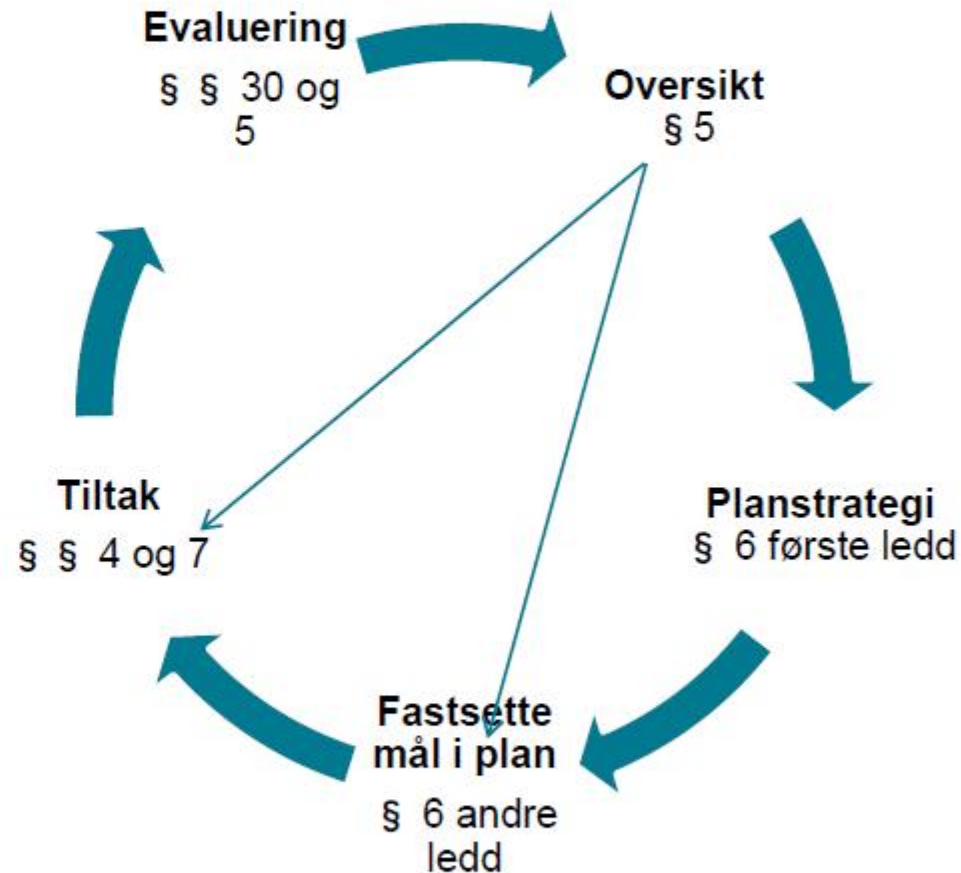
- **+ Arbeidsverkstad i regi av planleggar/Møreforsking (4 timar):**

Kommunestyret, administrativ leiing, representantar frå næringsliv, offentlege instansar, ulike miljø og grupper i Volda

Bearbeiding av faktagrunnlaget

- Samanstilling, analyse og vurdering av A+B+C i lova
 - Kva er «riktige» og viktige funn
 - Kva er konsekvensane
 - Kva er årsakssamanhengane
 - Kva er utfordringsbildet i kommunen
 - Kva for ressursar har vi

Det systematiske folkehelsearbeidet

Litt om det som kjem i 2013

- Rettleiar frå Helsedirektoratet – *Fra god oversikt til god folkehelse*
- Mal for befolkningsundersøkingar frå Folkehelseinstituttet
- UNGDATA vil gje ei oversikt over situasjonen for ungdom - viktig for kommunane si oversikt, jf. § 5 i folkehelselova

Eigen samarbeidsavtale mellom Høgskulen i Volda, Korus, Sunnmøre fotballkrets og Møre og Romsdal fylkeskommune

- kartlegging i kommunane
- bruk og analyser av dei data som kjem fram
- korleis få til god oppfølging i kommunane

Tips:

www.mrfylke.no/folkehelsestatistikk - Oversikt over helsetilstand og påvirkingsfaktorer

www.fhi.no - Kommunehelse statistikkbank og anna nyttig informasjon

www.helsedirektoratet.no - Folkehelse

www.kommunetorget.no - Folkehelse og planlegging